

JESÚS ORIA

Conselleiro de Medio Rural, Pesca e Alimentación do Goberno de Cantabria

Cal é a súa opinión sobre a normativa?

Ao noso xuízo, esta normativa é excesivamente rigorosa coas explotacións de gando vacún da cornixa cantábrica, responsables dunha mínima parte das emisións de amoníaco. O Ministerio non tivo en conta as comunidades autónomas nin considerou necesario establecer diferenzas sectoriais admitindo que o verdadeiro problema en relación cos xurros radica nas explotacións de porcino.

Que excepcións en materia de aplicación de xurros teñen en conta para a comunidade cántabra?

As que permite o Real decreto 980/2017 en función de condicións específicas, orográficas e climáticas (elevada pluviometría ou pequeno tamaño das parcelas). En Cantabria, isto supón que haxa excepcións para as parcelas con pendente media superior ao 10-12 %, ademais de para as de menos de 2.500 metros cadrados, para evitar riscos evidentes de seguridade, compactación de superficies etc., eximindo tamén do cumprimento ás explotacións cunha superficie marxinal restante pouco significativa proporcionalmente ou inferior a dúas hectáreas, unha vez descontadas as parcelas con pendente ou moi pequenas.

O decreto estatal tamén fai referencia á obriga de enterrar os esterco sólidos despois da súa aplicación no menor tempo posible. Ante isto, estableceuse algunha exención para Cantabria?

Non o consideramos necesario. En Cantabria máis do 90 % da superficie agraria é pasto e, por tanto, imos aplicar a excepción sobre este punto prevista no Real decreto que permite non enterrar o esterco sólido neste tipo de superficies.

Esta orde autonómica aféctalles a todos os gandeiros e agricultores?

Si. Hai que ter en conta que se trata dunha modificación do Real decreto 1078/2014 que regula a aplicación da condicionalidade para todos os beneficiarios de axudas directas ou de desenvolvemento rural, sexan agricultores ou gandeiros.

Cre que estas medidas poden ir encamiñadas a favorecer aos non activos?

Os gandeiros e agricultores non activos, aínda cando non cobren axudas da PAC, tamén están obrigados a cumprir a normativa ambiental. Cuestión distinta é que, do mesmo xeito que sucede cos beneficiarios do réxime de pequenos agricultores (os que perciben menos de 1.250 euros), están exentos do sistema de control e aplicación de penalizacións da condicionalidade.

Non cre que esta normativa prexudica especialmente os produtores de leite, xa que só son responsables do 4 % da contaminación á que se refire a normativa europea e, en consecuencia, a orde estatal?

Si, xa se comentou. Debería discriminarse por sectores produtivos o impacto desta medida e mesmo se debería diferenciar a aplicación nas súas distintas fases de xeración, almacenamento e distribución do xurro.

Toda a normativa responde a unha redución dos niveis de contaminación por amoníaco, pero a maquinaria necesaria para a aplicación doutros sistemas pode ser que aumente a contaminación con CO₂. Cre que a solución dun problema pode provocar o nacemento doutro, mesmo peor?

Non é probable. A maquinaria agrícola, como todo o sector de automoción

► “ESTA NORMATIVA É EXCESIVAMENTE RIGOROSA COAS EXPLOTACIÓNS DE GANDO VACÚN DA CORNIXA CANTÁBRICA, RESPONSABLES DUNHA MÍNIMA PARTE DAS EMISIÓNS DE AMONÍACO”

► “DEBERÍA DISCRIMINARSE POR SECTORES PRODUCTIVOS O IMPACTO DESTA MEDIDA”

en xeral, vai gañando en eficiencia ambiental, redución de emisións etc. Damos por feito que a relación custo-beneficio ambiental da medida é favorable.

Pensouse algunha vez na obrigatoriedade de utilizar algún tipo de aditivo que contrarrestase olores e contaminación por amoníaco antes da aprobación da normativa xeral/estatal?

Non. Ata a data non había unha normativa sobre xurros. Podería haber

algunha ordenanza municipal sobre actividades molestas, pero a súa motivación e marco legal de aplicación é totalmente diferente.

A aplicación de xurros non só achega nutrientes, senón que favorece a conservación das capas do solo, a diferenza do que pode pasar cos abonos químicos. Valoráronse de maneira correcta os prexuízos que esta normativa pode ocasionar para o mantemento dos solos?

Si, de aí a aplicación dun réxime de excepcións como o que previmos. Con estas excepcións, trátase de conxurar non só o perigo que suporía unha redución drástica da superficie de distribución dos xurros (potencial infra-

fertilizado), senón tamén o seu reverso, un aumento descontrolado e desproporcionado de xurros sobre as zonas restantes co seu consecuente risco de superación dos límites admisibles de nitratos. Cantabria, nestes momentos, non ten zonas vulnerables da Directiva de Nitratos.

As medidas tomadas son de aplicación para o ano 2018, pero que plan se ten para o futuro?

A resolución adoptada pola a Dirección Xeral de Gandería e Desenvolvemento Rural non só abarca o problema da distribución do xurro en 2018 senón tamén nos anos sucesivos, coa intención de conseguir unha adaptación paulatina e da mesma.

AS DECISIÓNS DOUTRAS COMUNIDADES

CATALUÑA PERMITE O ABANICO

O Departamento de Agricultura de Cataluña, mediante a Orde ARP/9/2018 e atendendo as súas particularidades, prohibiu a aplicación de xurros ou fraccións líquidas de dexeccións con sistemas de aspersión por canón. Pola contra, pódese facer con sistemas de vano ou abano a través de empresas de servizos ata o 1 de novembro de 2018 e, para o resto de aplicacións, ata o 31 de decembro de 2018. O esterco sólido terá que soterrarse no menor tempo posible, exceptuando os sistemas de cultivo de conservación, a sementeira directa e o mínimo laboreo, os prados e pastos xa implantados, os cultivos leñosos con cuberta vexetal entre liñas e as aplicacións en cobertura sobre cultivos herbáceos.

EXENCIÓN DA PROHIBICIÓ EN ANDALUCÍA

A comunidade andaluza, a pesar de non ter publicada a resolución definitiva, acollerase á posibilidade de eximir aos beneficiarios das axudas da PAC durante o ano 2018 da prohibición de utilizar os sistemas de prato, abano e canóns para a aplicación de xurro nas

superficies agrícolas. A súa decisión responde, segundo nos confirmaron nun comunicado oficial, ás peticións demandadas polo sector, ao elevado número de equipos afectados, ao alto custo de adaptación deses equipos e ao reducido espazo de tempo para acometer os cambios esixidos pola normativa.

A ORDE DO PAÍS VASCO, EN BORRADOR

Euskadi ten preparado o borrador da orde, o cal, a pesar de non ser definitivo e non ter vixencia ata a súa publicación, considera que durante o ano 2018 non se aplicarán as prohibicións da norma estatal e poderanse aplicar os xurros excepcionalmente en todas as superficies mediante prato, abanico e canón, sempre que en superficies distintas a pastos permanentes e pradeiras se proceda ao seu soterramento no menor prazo de tempo posible.

EN ESTUDO AS EXCEPCIÓNS DE CASTELA-A MANCHA

Nestrouta comunidade séguese á espera de xustificacións para as posibles excepcións á normativa estatal. A

Consellería de Agricultura ten previsto publicar unha orde na que se recollan estas posibles excepcións, que seguen estudando, e que poden presentar, segundo din, as diferentes organizacións agrarias.

NAVARRA MODIFICARÁ A SÚA PROPIA ORDE

En Navarra decidiuse facer unha trasposición da normativa estatal tendo en conta a normativa sectorial autonómica que regula a xestión dos residuos das explotacións gandeiras. A redacción desa Orde Foral 110/2015, á espera de publicación definitiva, quedaría da seguinte maneira: “A aplicación de xurro nas superficies agrícolas non poderá realizarse mediante sistemas de prato ou abanico nin canóns, salvo que o plan de xestión de esterco ou a autorización ambiental da explotación gandeira das que provén o permita.”

Á espera da resolución pertinente tamén están outras comunidades como Castela e León ou Baleares, das que de momento non podemos recibir documentación.